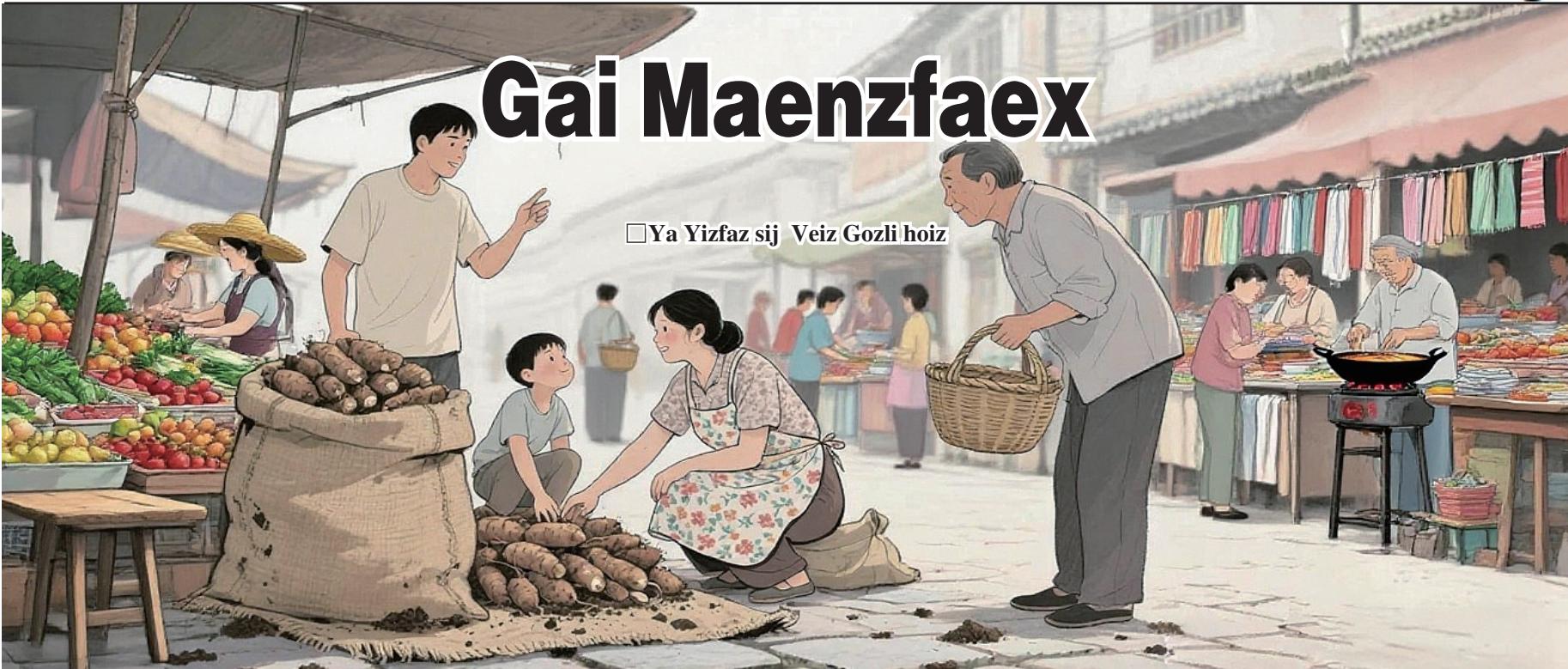




□ Ya Yizfaz sij Veiz Gozli hoiz

Bihaenx gou ngamq gouj bi, riengz daxboh daxmeh bae aen haw Yezlij gai maenzfaex. Ranz gou doekyouq doengh Vujyinzdung, mbanj dou gvi Bahmaj Yen Hinghyinz Cunh guenj, gizhaenx dwg diuz gapgyaiq Bahmaj Yen caeuq Fungsanh Yen. Dou ciengzseiz bae ganj aen haw Fungsanh Yen Yezlij Yangh. Mbanjvujyinzdung liz aen haw Yezlij miz cib geij leix roen, byaijdin aeu byaij sam aen cungdaeuz, dou mbwn caengz rongh couh okdou lo.

Mbouj rox byaij geijlai nanz dou dauqdae daengz Geuq Hinghyinz lo, daengz aen bakgeuq neix le, diuzroen daj mbanj dou daengz aen haw Yezlij cix byaij ndaej buenq ndeu lo. Bin bya roengz ndoi, vunz baeg yaek dai bae, raemxhanh dumz buh liux, duzmax baihhenz hix hanh rih rim ndang. Gaenq yaek haeuj ndwenlab, rumz bakgeuq yiengjhuhu, rumz haenqfwf, raq dem raq nitdidi, boq hawj dou daengx ndang sangj liux bae. Ndown youq bakgeuq, nyex gyauej yawj diuz roen iq baihlaeng, youh iq youh goz lumj nye goliux. Byaij gvaq Geuq Hinghyinz, riengz goengloh byaij baenaj, caiq byaij seiqcib lai faencung couh daengz Geuq Liengzfungh giz henzgyaiq Fungsanh, daj Geuq Liengzfungh yawj bae baihlaj, ndaej yawj cingcuj gij ranzlaeuz gwnz haw Yezlij.

Gwnz haw Yezlij ranzlaeuz mbouj lai, cei sang ngamq miz sam caengz, miz zozyau, yihyen, aen laeuz cwngefuj banhgoeng, caeuqlienz liengzsoj, aen camh coihhoh goengloh, hoeng, ranz vunz dangdieg haujlai dwg ranzrin goebvax roxnaeuz ranzfaex goemqvax. Gyang haw mbouj hung, gvangq caet bet mij, raez song sam bak mij, gwnz roen gumzgumz gamxgamx, lij baenz banz baenz ndoi, haujlai bouqdiemq lienz ciubaiz cungj mbouj miz, roxnaeuz dan miz “diemqfaenj”, “vafeiz” “nienjhaeux” “feigyaeuj” “baengz”, doengh cih saw genjdanh neix. Giz mbouj gvae couh dwg gij naz souhaeux gvaqlaeng, ndoqndangndang, mbouj miz saek yiengh nya, ndaw naz lamh miz haujlai duzmax, dwg gyoengqvunz ganj haw yungh daeuj doz doxgaiq. Song henz diuzgai baij rim gak cungj gak yiengh huqdoj, gizgiz ndaej nyouda daengz faenj hom.

Gwnz haw gizdieg ndei baij dan haenx mbouj lai, ndaw biengz maegnynh daeuj gonq ciemq gonq, cijaeu miz giz hoengq, yaek baij gizlawz couh baij gizlawz. Dou byaij daengz gwnz haw seiz gaenq yaek cib diemj, gizdieg ndei mbouj caiq miz dahraix lo. Raen daengz din haw hix miz boux gai maenzfaex, dou couh youq henz dan de caez baij. Daxboh din riengj fwngz riengj sikhaek dawz seiq daeh maenzfaex baij soh, gak daeh cungj hai bak liux bae, hawj gij maenzfaex saekaeujnding loh’ ok. Baij ndei liux, de lumj ndaej cuengqsoeng lo, fwngz rubrub gij byoem nyungqnyangq de, bongxbongx moekmoenq gwnz buhvaq de, leuxcih soengswtswt naengh roengzdaeuj. Daxmeh cix ndwn youq henz dan

九岁那年,我随父母亲到月里街卖木薯。我家住在一个叫武仁洞的垌场里,隶属于巴马县兴仁村,那里是巴马县与凤山县交界。我们常去赶凤山县月里乡的集市。从武仁洞到月里街有十几公里路程,要走近三个小时,我们天还没亮就出发了。

终于走到兴仁坳,到了这个坳口,我们去月里街的路程算是走了一半。长途跋涉,人累得衣服能挤出水,身旁的马也是汗流浹背。已快进入冬季,坳口的风刮得呼呼直响,强劲有力,凉意阵阵袭来,一种酣畅感传遍我们全身。站在坳口,回看走过的小路,细如弯曲的柳条。过了兴仁坳,顺着公路走,还有四十多分钟就是凤山边界的凉风坳,从凉风坳眺望,月里街的建筑清晰可见。

月里街楼房不多,最高的三层,有学校、医院、政府办公楼,以及粮所、公路养护站,而居民房大多是石瓦房或木瓦房。街道不大,七八米宽,两三百米长,路面坑坑洼洼,还有一定的坡度,很多店面连招牌都没有,或者仅有“粉店”“化肥”“碾米”“理发”“布”等简单字样。不远处就是秋收后的农田,光秃秃的,没什么草,田里拴着很多马,那是来赶集的人用来驮运货物的。街道两旁摆满了各种土货,粉店的香味飘得到处都是。

街上能摆摊的好位置不多,乡间默认是先来先占,只要有空位,就可以随便摆。我们到达街上时已快十点,好位置当然不会再有。见街尾处也有卖木薯的,我们便挨在他们摊位旁边。父亲麻利地把四袋木薯一字摆开,逐个打开袋口,露出深棕色的干木薯。做完这些,他像是松了一口气,随意抓了几下蓬乱的头发,拍打衣服上的灰尘,然后很轻松地坐了下来。母亲则站在摊点后,当起了摊主。那时候母亲还年轻,我记得,那天她穿着一件红色外套、深蓝色的裤子,梳着马尾辫,很是得体好看。

街上没有一处树荫,来赶集的人很多,有的大人牵着小孩,有的驻足拉家常,有的蹲在屋檐下抽竹筒烟,有的凑热闹瞎逛……他们顶着太阳,从街头走到街尾,寻找最称心的物品。他们来赶集,就是来感受热闹,然后吃上一碗热气腾腾的米粉,再买点生活用品,回到家煮一顿肉吃。

一想到粉和肉,我的肚子就隐隐翻腾,可眼下一袋木薯都没有卖出去,父母亲的脸上写满了焦虑。当然,我们家的木薯也有人问,听到是一角二分钱一斤,都嫌贵,只肯给一角钱。母亲耐心地解释说:“这个木薯晒得干,很粉,拿来喂猪,猪又肯长,肉又好吃。”她一边说一边折断一根做示范。顾客抿抿嘴,下不了决心。

二分钱的差距,对双方都是一个考量,毕竟大家都不富裕。对于我们家来说,这两分钱用处可大着呢,家里的油盐都等着用钱。那时候我们家养有一头年猪、两头母猪,木薯是催肥的好料,一般在年底前三个月就开始给猪下料,到过年的时候,猪就养得很肥了。我们家每年都种有很多木薯,但是母亲却舍不得多喂,她说要省点下来拿去卖,换点生活物资。

二

每年春天,耕作完承包的集体土地,我们还要去荒坡忙活一阵子。这些荒坡,是父母亲的“重点开发对象”。荒坡有好几处,什么补锅洞、钱篮洞呀,大土、沙土啊,还有水井湾、三液湾、黄河沟……能开出来的土地面积有限,到处都是荒草、藤蔓、石头,处理它们费时费劲,还因肥力不够收效甚微。秋天收获的玉米棒瘦小而短,多数是稀稀拉拉地附着几十颗细嫩的籽儿。母亲说,开这样的荒坡,主要是为了木薯,而不是玉米。

ndeindet, dang bouxbaijdan. Mwhhaenx daxmeh lij baenz coz, gou ndaej geiq, ngoenzhaenx de daenj geu buh nding nem diuz vaq ceb ndeu, byoem cix cug baenz mengqriengmax, yawj bae habngamj gyaundeir raixcaix.

Gwnz haw mbouj miz saek di raemhfaex, vunz daeuj ganj haw gig lai, mizmbangj bouxlaux cing fwngz lwgnyez, mizmbangj dingzdin gangigoj, mizmbangj goengzyongq lajroq gwn iendoengz, mizmbangj doz youzlangh guhcaemz……Gyoengqde dingj ndithaenq, daj gyauej haw byaij daengz din haw, daepa gij doxgaiq cei q habsim haenx. Vunzlai daeuj ganj haw, cix dwg doz nauhyied, ndaej gwn duix faenj raejrubrub ndeu cix baenz lo, caiq cawx di huq ranz, couh dauqbae cawj donq noh ndeu gwn.

Yaep naemj daengz faenj caeuq noh, aen dungx gou cix foekfoek fanfan bae, hoeng, daengz mwhneix dou lijaengz gai ok saek daeh maenzfaex, gwnz naj daxboh daxmeh you lai lo. Gangj caen, maenzfaex ranz dou hix miz vunz yaek cawx, nyi daengz gaen ndeu aeu gak ndeu song faen ngaenz, cungj yiemz bengz gvaq, cij hawj ndaej gak ngaenz ndeu. Daxmeh coenz dem coenz naeuz hawj vunzlai: “Gij maenzfaex ranz gou dak sau le, mboeng dangqmaz, dawz daeuj gueng mou, duzmou maj ngaih raixcaix, noh youh diemzyemyem.” De doq gangj doq euj raek saenj ndeu hawj vunz yawj. Bouxcawx hobbak geij baez, cungj caengz dingh cawx mbouj cawx.

Ngamj ndaej roxnaeuz ndwi song faen ngaenz, cungj hawj song mbiengj dagdag raurau, yienznaeuz bouxlawz hix hoj cienz. Naeuz daengz ranz dou, song faen ngaenz neix gig lai ne, youz gyu ndaw ranz cungj baengh cawx. Mwhhaenx ranz dou ciengx ndaej duz moucieng ndeu, song duz moumeh, maenzfaex dwg gij liuhndei coibiz, bibi cungj youq byai bi gonq sam ndwen couh gueng maenzfaex, daengz cieng le, duzmou couh bizbyambyam. Ranz dou bi lawz cungj ndaem haujlai maenzfaex, hoeng daxmeh sij mbouj ndaej gueng mou lai, de yaek yaej di bae gai, bae lawh di huq ngoenznaengz yungh de.

Ngeih

Moix bi seizcin, ndaem sat gij reihnaz cwngzbauh, dou lij yaek bae ndoifwz nyaengq guhhong raq ndeu. Daxboh daxmeh gig yawjnaek doengh ndoifwz neix. Miz haujlai dieg ndoifwz, beijlumj Bujgohdung、Cenzlanzdung、Daduj、Sahduj, lij miz Suijcingivanh、Sanhyezvanh、Vangzhogouh……Doengh diegnamh neix haifwz okdaeuj hix gaebgedged, gizgiz cungj dwg nywjfwz、gogaue、rin, cawqleix ndei sai seiz sai rengz, vanzlij aenvih namh byom sou ndaej gig noix. Daengz seizcou, gij haeuxdaeq byom iq youh dinj, naedhaeux caxcagcag. Daxmeh naeuz, hai benq ndoifwz neix, dwg yaek ndaem maenzfaex, mbouj dwg yaek aeu haeuxdaeq.